AAN DE RAAD

Agenda: 29-4-2021
Franeker, 13-4-2021

Onderwerp
Ontwerpbegroting FUMO 2022

Portefeuillehouder
Wethouder N. Haarsma

Auteur
Gerben Haisma, 06-10050097, g.haisma@waadhoeke.nl

Samenvatting
Het dagelijks bestuur (DB) van de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing) heeft op 11 maart 2021 de ontwerpbegroting 2022 toegestuurd. Ze stelt nu de Provinciale Staten, het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân en de gemeenteraden in de gelegenheid een zienswijze te geven.

Voorstel

1. Over de ontwerpbegroting 2022 van de FUMO geen zienswijze te geven;
2. De overheadnorm te laten vervallen

Inleiding

Het dagelijks bestuur (DB) van de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) heeft de ontwerpbegroting 2022 vastgesteld. In de voorliggende ontwerpbegroting is de impact van de Omgevingswet niet verwerkt. Voor de verwerking van de Omgevingswet in de begroting van de FUMO moet eerst duidelijk worden hoe deelnemers de diverse aspecten van de Omgevingswet invullen en welke rol de FUMO daarin heeft. Wanneer er duidelijkheid is en ook zekerheid over de datum van inwerkingtreden van de Omgevingswet op 1 januari 2022 zal hiervoor een begrotingswijziging volgen.

De ontwerpbegroting is gebaseerd op het nieuwe sturings- en financieringsmodel FUMO. Het model is ontstaan om de grote verschillen te vereffenen tussen de financiële bijdrage versus de werkelijke kosten van de realisatie van opdrachten voor deelnemers. Er wordt momenteel niet afgerekend op basis van uitgevoerde taken waardoor de ene deelnemer gezien zijn afname bij de Fumo veel te weinig betaalt en de ander juist te veel betaalt. Voor de gemeente Waadhoeke geldt dat we naar verhouding teveel betalen, het effect van het nieuwe model wordt in dit voorstel nader toegelicht.

De reguliere begroting van 2022 stijgt ten opzichte van de begroting 2021. De bijdrage van de gemeente aan de FUMO gaat stijgen, dit als gevolg van de toename van het aantal asbest- en bodemmeldingen die door de FUMO worden behandeld. Voor de gemeente Waadhoeke heeft dit tot gevolg dat de bijdrage stijgt van € 824.710,- naar € 883.863,-.

Op grond van artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling FUMO worden Provinciale Staten, het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân en de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om voor 12 mei 2021 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2022.

Gelijktijdig met dit voorstel ligt ook de wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR) FUMO voor. Deze twee voorstellen kunnen niet met elkaar gecombineerd worden aangezien het voorstel en het besluit volstrekt identiek dient te zijn aan dat van de andere deelnemers. Dit is nodig omdat anders de GR FUMO niet gewijzigd kan worden.

Beoogd (meetbaar) effect

Een goede, financieel gezonde dienstverlenende FUMO voor de deelnemers.

Motivering

Argumenten

1.1 De uitzetting is een gevolg van meer asbest- en bodemmeldingen

Vanaf 2020 worden door de FUMO de sloopmeldingen m.b.t. de bedrijfsmatige verwijdering van asbest beoordeeld en de meldingen Besluit bodemkwaliteit, deze hebben betrekking op grondverzet. Hierbij zijn we uitgegaan van het gemiddeld aantal meldingen over 2018 en 2019, echter is het aantal bodemmeldingen fors toegenomen. Om deze reden is de begroting hierop bijgesteld. In 2019 zijn minder meldingen ingediend omdat grondverzet niet mogelijk was door de verscherpte norm voor PFAS. In 2020 is deze norm aangepast waardoor grondverzet weer mogelijk was. Ook is het effect zichtbaar dat de FUMO voor alle gemeenten deze taak oppakt, er is nu één loket waar ondernemers met

vragen terecht kunnen en is er sprake van een eenduidig toetsingskader. Daarbij is ook het toezicht geïntensiveerd, waardoor bedrijven nu wel melding doen van grondverzet. In 2020 was de verwachting dat er 89 meldingen ingediend zouden worden, dit zijn er 199 geworden. Om deze reden is het aantal meldingen in de begroting 2022 bijgesteld. Bij asbest is het effect minder groot, de verwachting was 180 meldingen en dit zijn er 207 geworden. Aangezien we het aantal meldingen zien stijgen is het begrote aantal meldingen bijgesteld naar 235.

1.2 De stijging van de bijdrage komt daarnaast door een aantal ontwikkelingen
De ontwikkelingen en aanpassingen ten opzichte van de begroting 2021 komen voort vanuit het aantrekken van een CISO-functionaris, de voorbereidingen op de Omgevingswet en de reguliere indexering. Voor de uitvoering van de taken om te voldoen aan de regelgeving op het gebied van Informatiebeveiliging, moet de FUMO een CISO-functionaris aantrekken. Deze CISO-functionaris heeft een sleutelrol op het gebied van cyberveiligheid. Daarnaast wordt conform de kadernota € 75.000 extra toegevoegd aan de in 2019 afgesproken variant van de kostenraming inzake de implementatie van de Omgevingswet.

2.1 De aard, omvang en complexiteit van de overhead verandert
Aan het Algemeen Bestuur FUMO is voorgesteld om de overheadnorm van 24% te laten vervallen. Door de wijziging van de managementstructuur zal de omvang van de overhead iets hoger worden waardoor de norm wordt overschreden. De norm kan volgens de FUMO losgelaten worden omdat in het bedrijfsplan is opgenomen dat 24% kleiner is dan gebruikelijk binnen overheidsorganisaties, maar passend voor een uitvoeringsorganisatie. De rol van de FUMO is sinds 2012 aan wijziging onderhevig. Meer en meer is de FUMO een volwaardige ketenpartner en de FUMO ontwikkelt zich meer en meer tot een professionele, kennisintensieve expert op milieugebied. Daarbij komt dat na de vaststelling van het bedrijfsplan er diverse ontwikkelingen zijn geweest die maken dat de overhead toe is genomen. Hieronder vallen o.a. de wettelijke vereisten om aan de AVG te voldoen, zoals een functionaris gegevensbescherming, maar ook aan ARBO-vereisten, waardoor het aanstellen van een preventiemedewerker noodzakelijk is.

2.2 De productieve uren gaan stijgen
Om de kostenstijging als gevolg van toenemende overhead te dekken wordt de productiviteitsnorm voor medewerkers in het primaire proces verhoogd van 1.340 naar 1.360 productieve uren per fte. Uit onderzoek door de FUMO naar de productiviteitsnormen bij collega-omgevingsdiensten levert op dat hier normen worden gehanteerd die variëren tussen 1.350 en 1.390 productieve uren per fte. Hieruit blijkt dat het voorstel tot het verhogen van de productiviteitsnorm voor de FUMO naar 1.360 leidt tot een in de markt gangbare norm. Als gevolg hiervan zijn begrotingstechnisch minder medewerkers nodig om hetzelfde aantal uren te realiseren voor de deelnemers. Dit leidt derhalve tot een kostenbesparing.

<u>Kanttekeningen</u>
1.1 Het nieuwe sturings- en financieringsmodel leidt nog niet tot de gewenste daling van de bijdrage aan de FUMO
In de toelichting op de begroting 2021 is aangegeven dat er gewerkt wordt aan een nieuwe opzet van het sturings- en financieringsmodel. Dit model is opgesteld om de grote

verschillen te vereffenen tussen de financiële bijdrage versus de werkelijke kosten van de realisatie van opdrachten voor deelnemers. Er wordt momenteel niet afgerekend op basis van uitgevoerde taken waardoor de ene deelnemer gezien zijn afname bij de FUMO veel te weinig betaalt en de ander juist te veel betaalt. Dit brengt de huidige systematiek met zich mee. Het aanpassen van de financieringsystematiek werd dan ook als noodzakelijk gezien om eerlijk en transparant te verrekenen met de deelnemers. De ontwerpbegroting 2022 is opgesteld volgens het nieuwe model, echter is het financiële effect voor de gemeente Waadhoeke beperkt. In het model is wel meer rekening gehouden met de werkzaamheden die in Waadhoeke worden uitgevoerd, alleen de praktijk moet gaan uitwijzen of de ureninschatting realistisch is. Het systeem is echter wel eerlijker, waarbij de afrekening plaats vindt op basis van de daadwerkelijke besteding van de uren.

1.2 Het ontwikkelprogramma FUMO 2.0 is nog niet afgerond
Het meerjarig ontwikkelprogramma FUMO 2.0 wordt (naar verwachting) in 2021 afgerond. In het afgelopen jaar heeft het algemeen bestuur besluiten genomen over bijvoorbeeld de nieuwe sturings- en financieringssystematiek en de Governance binnen de FUMO. Voor deze onderwerpen geldt dat het effect daarvan pas zichtbaar wordt na bestuurlijke besluitvorming. In 2021 zijn dan ook diverse vervolgacties en deelprojecten in uitvoering, zodat de beoogde veranderingen ook landen en beklijven binnen de FUMO als geheel (d.w.z. de FUMO als organisatie én de FUMO als gemeenschappelijk samenwerkingsverband).

Ook na 2021 moet geborgd worden dat de ontwikkeling van de FUMO niet stopt. Hiervoor zijn na 2021 uren nodig om de doorontwikkeling van de FUMO mogelijk te maken. In de begroting zijn hiervoor beperkt middelen opgenomen. De focus binnen de FUMO richt zich primair op de realisatie van de uitvoering van taken voor de deelnemers. Deze is geconcretiseerd in de productiviteitsnorm van 1.360 uur per fte. De beschikbare capaciteit vanuit de primaire afdelingen voor ontwikkeling is dan ook beperkt. Jaarlijks kiest het dagelijks bestuur binnen de beschikbare middelen welke projecten uitgevoerd kunnen worden. Het niet uitvoeren van gewenste projecten kan een negatief effect hebben op de realisatie van taken en/of op een efficiënte uitvoering van de taken.

In de reactie op de ontwerpbegroting wordt benadrukt dat het van belang is dat er stappen worden gemaakt in de doorontwikkeling van de FUMO. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het nieuwe sturing- en financieringsmodel nauwgezet gevolgd met de verwachting dat dit leidt tot een bijdrage aan de FUMO op basis van de werkelijk uitgevoerde taken.

Analyse
Er is geen nadere analyse uitgevoerd.

Alternatieven
Een alternatief kan zijn om het aantal taken op voorhand naar beneden bij te stellen om op deze manier de bijdrage aan de FUMO te verlagen. We hebben echter vastgehouden aan het aantal opdrachten/aanvragen dat gemiddeld per jaar naar de FUMO gaat. De FUMO moet kunnen leren en ervaringen opdoen of het nieuwe model functioneert of bijgesteld moet worden. Er is onder andere afgesproken om het model na een jaar te gaan evalueren.

Vervolg

Na besluitvorming volgt een brief met de reactie op de ontwerpbegroting 2021 richting de FUMO (zie bijlage 1).

Inwonersparticipatie

Er is geen sprake van inwonersparticipatie, aangezien dit een interne financiële aangelegenheid betreft.

Communicatie

Na besluitvorming zal een brief met het besluit van de gemeenteraad naar de FUMO worden verstuurd. Van het raadsbesluit kunnen inwoners kennis nemen.

Financiën

De ontwerpbegroting 2022 betekent voor de gemeente Waadhoeke een verhoging van de bijdrage met € 59.153,- naar een totaal van € 883.863.

Deze verhoging wordt verwerkt in de ruimteberekening van de kadernota 2022-2025 Waadhoeke die op dit moment wordt opgesteld.

Juridisch kader

De gemeenschappelijke regeling van de FUMO.

Bijlagen

Bijlage 1: Reactie op de ontwerpbegroting 2022 aan de FUMO (Corsanummer: 21.315976)
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief van het dagelijks bestuur van de FUMO d.d. 11-03-2022 (Corsanummer: 21.108786)
Bijlage 3: Ontwerpbegroting FUMO 2022 (Corsanummer: 21.108787)

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 21.201586

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 13-4-2021;

B E S L U I T

1. Over de ontwerpbegroting 2022 van de FUMO (g)een zienswijze te geven
2. De overheadnorm te laten vervallen

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 29-4-2021,

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.